

KIS LAP

1903. augusztus 9-én. Ara negyedévre 2 kor. Egyes szám ára 24 fillér. Megjelen minden vasárnap.

AUTOMOBIL. (Lásd a 85. lapon.)

Rákolti György utazása.

REGENYES ELBESZÉLÉS.

IRTA

ABONYI ÁRPÁD.

HARMADIK
FEJEZET
I.

(Folytatás.)

Midőn a barlangot kis-vártatva mintegy husz lépésnyire megközelítették, az egymásra hajló sziklák homályából jól megtermett, karesu fiatal ember lépett ki, s a lövésre készen tartott forgó-pisztolyt leeresztve, indulatosan rákiáltott a két emberre:

— Köszönjétek az Istennek, hogy a hold-fényben fölismeretek, különben mindkettőtöket agyonlőttek volna!

— Mi vagyunk, nagyságos urfi, felelte gyorsan Kovács: én meg Dandóczy.

Rákolti György — ő volt e testileg is ritka szépen kifejlett fiatal ember, kinek merészen hajló sas-orra, tisztán élezett, határozott, nemes vonásai azonnal rávallottak az erdélyi Rákolti-vérre — félbe szakította a legényt, s még hevesebben kiáltott rájuk:

— Ki mondta, hogy utánam jöjjetek?

— Nem mondta senki, mentegetődzött a legény: úgy jöttünk magunktól...

— Megszöktetek az erőd-ből!

— Igenis... olyanformán...

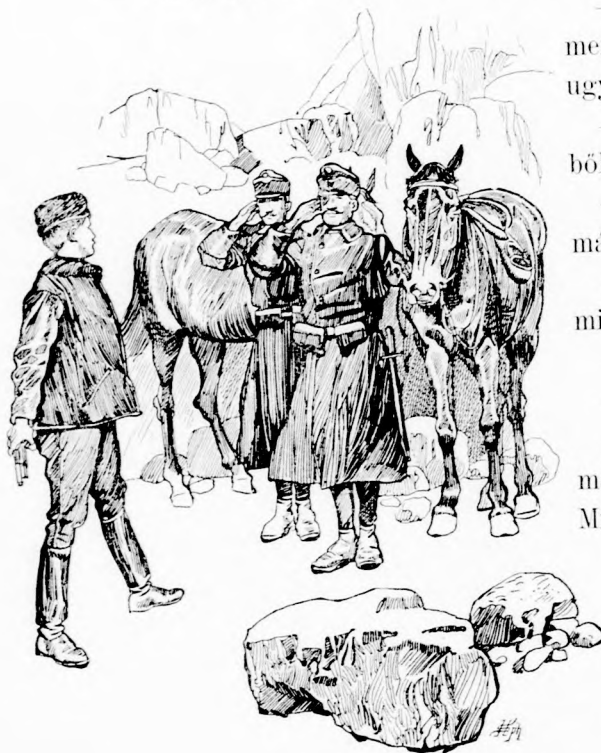
— Tudjátok, hogy ezért mi vár?

— Tudjuk.

— Föbelövetés!

— Igenis... olyanformán... ismételte Kovács Miska és nagyot nyelt.

— Jáj, nagyságos urfi, kenyerem, szólt közbe ravasz szemhunyorítással Dandóczy, nem olyan kennyű ám fébelőni ázs

én árnyékomat. Mert árrá akár mérget vesek, hogy csak ázs árnyékomat löhetik fébe . . . ázst is csak finyes dílben . . .

— Elég! vágott szavába az ifju. Vissza!

Kovács meghökkenve sandított félszemmél Dandóczira.

— Mit tetszik parancsolni?

— Azt parancsolom, hogy takarodjatok vissza az erődbe, ahonnan megszöktetek! Elég nekem a magam baja. Ha reggelig az erődben lesztok, azt mondhatjátok, hogy eltévedtetek, vagy elkésetek. De ott köll lennetek okvetetlen!

Kovács megzavarodva nézegetett maga elé a földre. Felelni szeretett volna, de semmi sem jutott eszébe, amivel hirtelenében kirukkolhatott volna. Dandóczy felelt helyette:

— Ott, ott, nágyságos urfi, ázs erődben . . . mondotta villogó, fekete szemével még ravaszabbul hunyorgatva, mint aki talált egy jó kibuvót, s most mindjárt ki is fog rajta bujni; de hát há Staribrodáénál, áhol még tán most is dereg ázs ágyu — én is, meg á Miska is méghaltunk . . .

— Nem vagy meghalva, számár!

— Nem bizony! intett fejével gyorsan a cigány; de honnét tudhassá á kapitány ur, hogy élek, és nem feksém valahol agyonléve á hóban?

— Az ám, instálom! kottyantott közbe Kovács. Biztosra veszik, hogy vagy elestünk, vagy azok a bugyogóban járó hitehagyottak elhureoltak valahová a hegyek közé.

— Jól besil á Miská, nágyságos urfi, erősítette élénken a cigány.

— Elég! Én beszélek . . .

Dandóczy azonban nem hagyta magát félbeszakíttatni.

— Olyán világos esz urfi, kenyergem, mint á vák-áblák! Meg ázstán ázsután . . . mit is ákárok csak mondáni . . . meg ázstán ázsután, ugyan ázs Isten serelmire, mit sólna odaházsá á kégyelmés ássony, ha — mondok — filibe jutna hogy én meg á Miská testvir, nem ügyekezstünk á nágyságos urfi után?

Rákolti valamivel enyhébben tekintett a nagy élénkséggel beszélő cigányra.

— Bizd ezt csak rám, Ferkó, mondotta kezével intve. Most nem rólam és az anyámról, hanem rólatok van szó.

— Hojjé! Rólam . . . szólt Kovács fitymálva. Utánam, instálom, még egy sánta szarka sem esereg . . .

— Hát ugyan utánnám . . . egy sánta kutya sé ugát, tóditotta a cigány.

Rákolti egy pillanatig elgondolkozva nézett a két emberre, azután még egyszer rájuk kiáltott:

— Nem engedhetem, hogy velem jöjjetek! Majd irni fogok a kapitány urnak, hogy nézze el a hibát, melyet elkövettetek. Az erődbe azonban, ismétlem, okvetlen vissza köll térnetek.

— De hisen, kenyergem . . . hunyorgatott a cigány. Ott holnap reggel már ázst fogják béirni a *mansaprokolba* (Mannschafts-Protokoll = legénységi névsor) hogy kezsvitézs Francz Dandóczy, meg kezsvitézs Michael Kovács *fermiszt* . . . eltüntek, elvesstek, méghaltak . . . jaj! De be sernyen méghaltak! . . .

— Ne csavard a szót! Vissza kell fordulnotok!

Dandóczy megint csak összenézett Kovács Miskával, aztán egy lépést hátrált, s tisztelettel, de szilárd elhatározással ezt mondta:

— *Nem megyek, urfi* . . .

— Én se! bökte ki hirtelen Miska is.

— Parancsolom!

— Hiábavaló, urfi! válaszolta Dandóczy fejét rázva, s még egy lépéssel hátrált. *Nem megyek, mondom, tehát nem megyek.* Belénk léhets, ha ákars, ott ván á pistoly á kézsédbe, de á magám lábán nem megyek innét egy lipist se!

— Nemkülönben lévén, instálom! Tessen csak belénk lüni! dörmögte Kovács.

Rákolti most hirtelen előre sietett és kezet nyujtott a két embernek.

— Köszönöm, fiuk! Hüséges, derék, becsületes emberek vagytok! Isten hozott! Majd eligazítjuk a dolgot a kapitány urral: megengedem, hogy velem maradjatok.

Kovács Miska meghatottan viszonzta a kéz-szoritást, s akkorát rikoltott örömeben, hogy visszaverődött a tó körül égnek meredő sziklákön. Dandóczy meg lehajolt, hogy az erdélyi nemes urak Curiáin való szokás szerint megcsókolja jövendő földesura kezét. Rákolti azonban nem engedte, hanem barátságosan megveregette a fekete Herkules vállát, s beszólitotta mindkettőjüket a sziklák alá, hogy megismertesse őket legközelebbi terveivel.

— Utánnam Ferkó, Miska! Itt a »Sólyom« is a barlangban. Rövidesen mindent elmondok, aztán előre Isten nevében! Követni fogtok!

— Mindenüvé, kenyergem, mindenüvé!

— Elvetemedünk mink az urfi után akár a pokolba is! Ielkesedett Kovács Miska, s Dandócezival együtt szaporán szedette lábait Rákolti után, ki előre sietve, a sziklák homályos bolthajtásai alá lépett.

(Folytatása következik.)

AUTOMOBIL.

(Képpel a címlapon.)

Jancsi.

*Automobil most a divat,
Üljünk hát fel rája!*

Pista.

*Honnan vegyük? Hogy is járhat
Igy az ember szája?*

Jancsi.

*Honnan vegyük? Itt a sok szék,
Nevezzük el annak!*

Pista.

*Helyre gyerek vagy te mégis,
Ötleteid vannak!*

Jancsi.

*Terka hugám, ülj fel te is,
Bátran jöhetsz velünk!*

Terka.

*Megyek bizony! Ne higgyétek,
Hogy mi lányok félünk.*

Pista.

*No, most rajta, csak előre,
Trara, trara, bátran!*

Terka.

*Menjünk el a tündér-kertbe,
Azt még úgy se láttam.*

Pista.

*Tündér-kertbe? Ni... a mama!
Ott vagyunk hát éppen...*

Terka.

*Igazad van! Hol anyám van,
Tündér-kert az nekem!*

Roboz Andor.

APRÓSÁGOK A TERMÉSZET VILÁGÁBÓL.

Liba a gólya-fészkekben. Nem rég történt, hogy egy nyirmadai gazda házán gólya-pár épített fészket. Csakhamar tojásokat rakott a piros csőrű gólya-mama s rájuk ült, hogy kikölthesse pelyhes magzatait. Történt aztán, hogy a házi gazda egy lud-tojást helyezett el a gólya-fészkekbe és nagy kíváncsisággal leste a történéseket. Gólya-mama a minapában ki is költötte a kis libát, amely azonban sehogyszem tetszett a gólya-párnak. A ház népe kora reggeltől késő estig figyelte, hogy vajjon mi történik. Másnap délután a házi gazda portáján mintegy száz gólya szállott le, amelyek körül állották a fészket. Észre lehetett venni rajtok, hogy igen fontos ügyben gyülekeztek össze talán három határból is. Azután a gólya-csapat egy percre fölszállt, majd ismét leereszkedett a fészkek köré. Ekkor aztán hirtelen neki estek és hegyes csőreikkel darabokra vagdalták a kis libát. A legérdekesebb a dologban az, hogy gólya-mama estére hiába várta haza a párját. Ez nyomtalanul eltűnt és talán azóta el is pusztult. Gólya-mama meg azóta busan, fél lábon állva néz a messzeségbe.

Virágok színe és illata. Egy német tudós megállapította, hogy hányféle színűek és milyen illatúak a virágok. Ezer különféle virágot szedett össze és megvizsgálta, melyiket milyen színűre festette a természet, melyiknek adott illatot, melyiknek nem. Az ezerféle virág közt legtöbb volt a fehér, 284. Azután 223 sárga, 220 vörös, 144 sötétkék, 72 világoskék, 36 zöld, 12 narancs-színű, 4 barna és 2 fekete. Az illat csábító varázsával a virág-világnak csak egy tizedrészét ruházta föl a természet. Száz fehér virág közt csak 15 illatos, 100 piros között 9, 100 zöld közt 8, 100 kék közt 7, 100 sárga közt 6 illatos van. A barna és fekete virágnak nincsen illata.

PETŐFI SÁNDOR.

— A segesvári csatatéren történt hőshalál 54-ik évfordulójának emlékére. —

TVENNÉGY esztendővel ezelőtt, 1849 július 31-én a segesvári csatamezőn tömérdek vitéz magyar vére áztatta a földet. És ezekkel a vitézekkel együtt harcolt a magyar szabadságért egy daliás fiatal őrnagy.

Ez a fiatal őrnagy volt *Petőfi Sándor*, a nagy hős és legnagyobb magyar költő.

Petőfi Sándor

PETŐFI, MINT NEMZETŐR. — SAJÁTKEZŰ ALÁÍRÁSA.

Addig harcolt, míg elesett, és olyan dicső halált halt, amelyet egyik költeményében kívánt magának:

Ott essem el én a harc mezején,
Ott folyjon az ifjui vér ki szivemből
S ha ajkam örömteli végszava zendül,
Hadd nyelje el azt az acéli zörejt,
A trombita hangja, az ágyu-dőrejt,
S holt testemen át fújó paripák
Száguldjanak a kivivott diadalra
S ott hagyjanak engemet összetiporva...

S a költő e halhatatlan sorokban a saját halálát jövendölé meg.

Csakugyan: ott esett el a harc mezején. Ott folyt ki szivéből ifjui vére és ott hagyták az ő holt testét összetiporva.

Az egyszerű mészáros mesternek fia, 1823-ban Kis-Körösön született. Szülei gondosan neveltették, amíg ifjává serdült. Sok hányattatáson ment keresztül, míg aztán Pestre került és a fővárosban folytatta küzdelmes életét. Remek verseinek nagy részét is itt írta meg, melyet ma már a palotáktól le a legszegényebb kunyhóig ismer és csodál minden magyar és, noha többnyire gyarló fordítás után, ismeri és csodálja az öt világrész minden művelt embere.

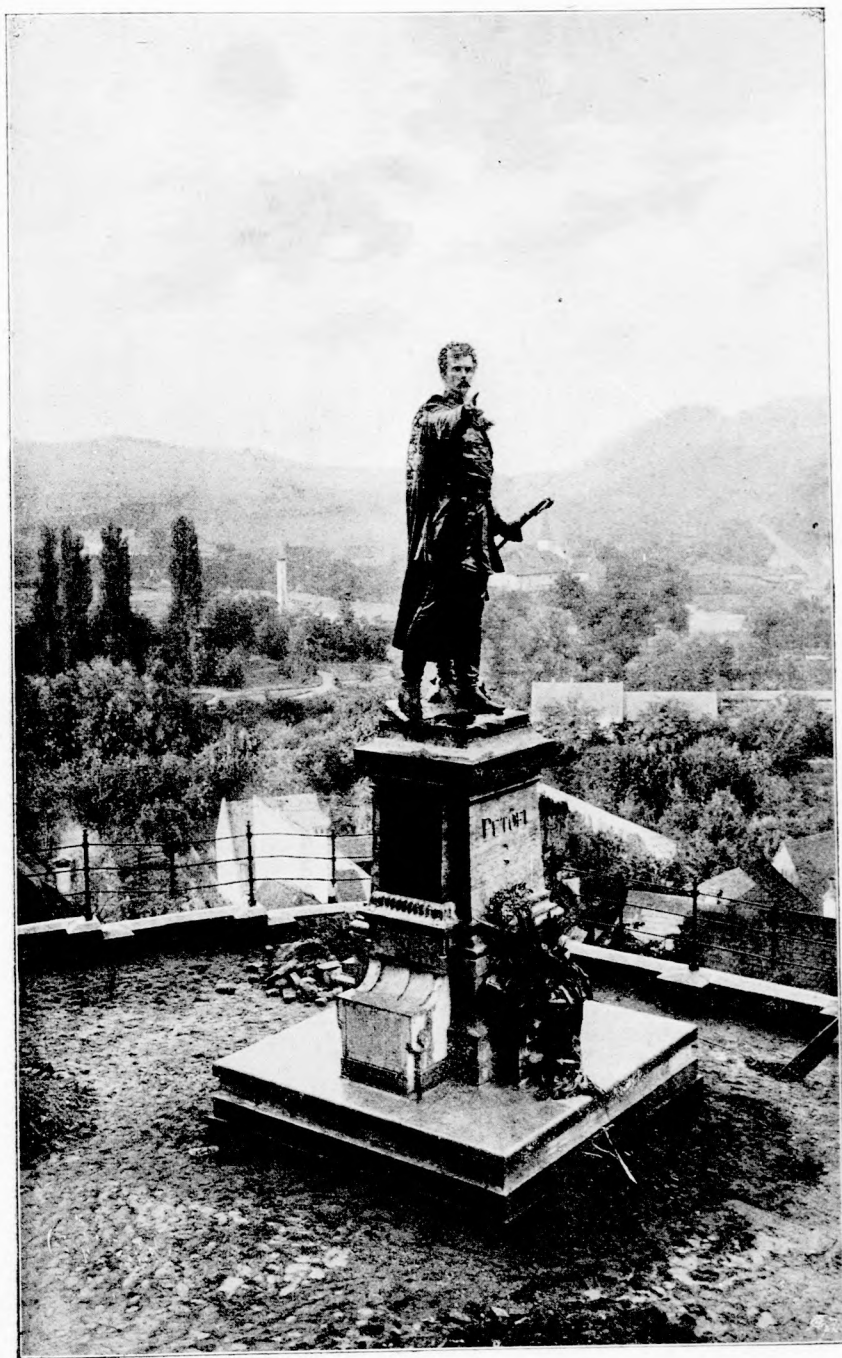
A szent szabadság hajnal-pirkadását soha senki szebben nálánál versbe nem foglalta.

Az elnyomatás szomorú korszakában boldog, ragyogó jövendőrül álmodozott és varázs-erejű költeményeivel hitet, bátorságot öntött a csüggedők szívébe.

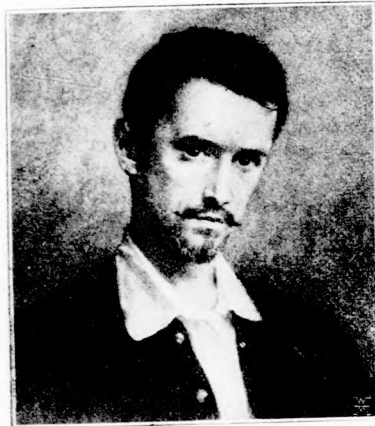
De ki is érezné jobban a nép szenvedését mint a nép fia? Buját, baját ki értené meg jobban nálánál?

Annak a népnek fia volt ő, amely — mint oly igazán éneklí:

Egyik kezében eke-szarva,
Másik kezében kard:
Igy látni a szegény jó népet,
Igy ont majd vért, majd verítéket,
Amig csak élte tart...

PETŐFI SZOBRA SEGESVÁRT, A TÁVOLBAN A FEJÉREGYHÁZI CSATATÉR

PETŐFI ARC-MÁSA EGY DAGUERRE-FÉLE
FÉNYKÉPRŐL.
(Roskovits Ignác festménye után.)

Midőn országra-világra szóló nagy események színhelye volt Pest, midőn a magyar nép óhajtása a »Szabadság, Egyenlőség és Testvériség« kivívása volt: akkor Petőfi Sándor, mint ha népe szíve-dobbanását hallotta volna meg, ezzel a csodás hatású »Nemzeti dal«-al rázta föl a lelkeket:

Talpra magyar, hí a haza,
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk, vagy szabadok:
Ez a kérdés, választatok!
A magyarok Istenére esküszünk —
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

S a népek ezrei esküre emelt kézzel mennydörögték utána: »Esküszünk!«

Sok volna itt elsorolni mind azt, ami Petőfi Sándor nevéhez fűződik.

A magyar ifju legnagyobb gyönyörűségét lelheti Petőfi verseinek olvasásában és

azokban megtalálja magát Petőfit és Magyarország megújítását.

Költeményeiben megszólal ő maga. Ott él ő a népek millióinak szívében.

Mult hónap 31-én volt 54 esztendeje, hogy e mi dicsőségünk a segesvári csatában elesett.

Áldozatok az ő szent emlékezetének ti is!

Polgár Géza.

PETŐFI SZOBRA BUDAPESTEN.

INNEN-ONNAN.

A tollszár-rágás. Iskolás fiuk közt nagyon elharapódzott az a csunya szokás, hogy egész szenvedéllyel rágicsálják a ceruzát és a tollszárat. Ez a szokás nem csak rut, hanem veszedelmes is, mert sok gyermeknek testi és szellemi elmaradottsága egyenesen a tollszár-rágásnak tudható be. A »Jó Egészség« című lap írja, hogy ez a csunya szokás milyen bajokkal jár. Némely gyermeknél a hányás, kezdetben a hányás-

inger jelentkezik; sőt oly rosszul lesz, hogy az iskolából haza köll mennie. A gyermek rend szerint gyomor- és fejfájásról panaszkodik. Ennek oka majdnem kizárólagosan a tollszár-rágásra vezethető vissza. A tollszár ugyanis zöld vagy más füstökkel van befüstve, amely mérget tartalmaz. Legjobb tehát olyan tollszárat vásárolni, amely semmiféle füstökkel nincs befüstve; de ennek a rágicsálásáról is le kell szoknia minden rend-szerető gyermeknek.

*

A világ legmagasabban járó vasutja a dél-amerikai Peru államban van, Oroya város mellett. Ezen a vasuton 8 óra alatt a forró délszaki, úgy nevezett tropikus éghajlatból olyan vidékre jut az ember, ahol örökös a hó s utközben a leggyönyörűbb tájakat látja. Hossza a vasutnak 222 kilométer. Legmagasabb pontja 4780 méter magasságban van, tehát csaknem oly magasan, mint Európa legmagasabb hegyének, a Mont-Blancnak csúcsa. A vasut gőzgépeit pertroleummal fűtik.

Élet-mentő kutyák. Párisban gyakran megesik hogy a Szajna-folyóba, a partján sétálók közül valaki bele esik. A folyamparti rendőrség mentési munkálatai sok fáradsággal járnak. Így tehát nagy erejű, kitűnően uszó uj-fundlandi kutyákat oktattak ki erre a célra és most minden rendőr mellett egy ilyen okos kutya sétál. A derék ebeket úgy tanították ki, hogy élet-nagyságu férfi- és női-ruhába öltöztetett szalmbábokat dobtak a vízbe s ezeket a kutyáknak köllött kihozniok. Kezdetben megesett az is, hogy több kutya uszott a szalma-báb felé, mindnyájan megragadták s a nagy igyekezetben megtörtént, hogy darabokra szaggatva hozták ki a partra; de kihozták. Erről a túlbuzgóságról volt a legnehezebb leszoktatni a négylábu mentőket, de végre is sikerült, és most már, ha ket-

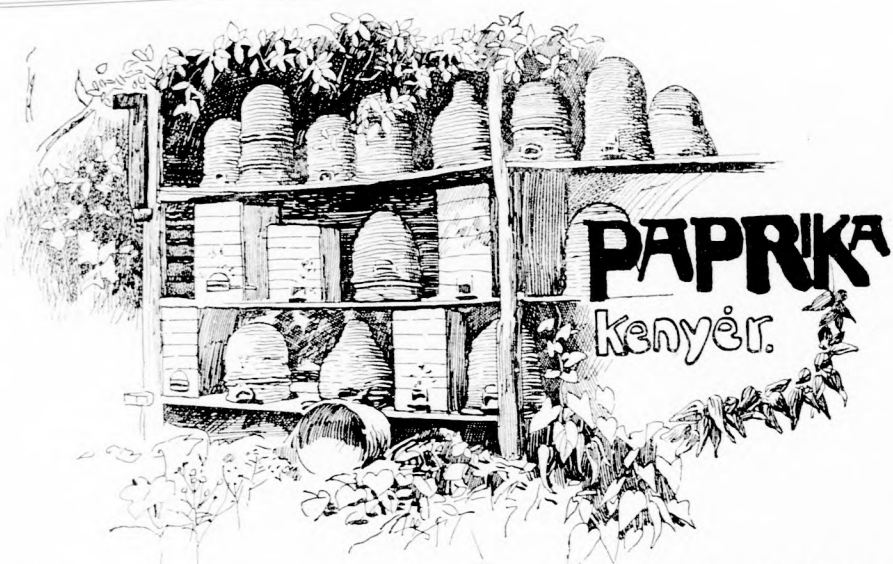
ten ragadnak meg egy-egy vízbe esett embert: gyöngéden bár, de biztosan fogják és így usznak ki vele a partra.

Hány ember él a föld-kerekségen? Egy Zeller nevű tudós megállapította, hogy ez idő szerint a föld-kerekségén összesen 1554 millió 510 ezer ember él.

Ven-li-csang-csing. Ez a négy szó annyit tesz magyarul, hogy *hosszu fal*. Áll pedig ez a hosszú, vagy kínai fal Kinában, ahol réges-régen állítólag Csin-Csi-Hoang-Si császár 237-ben kezdte építtetni, amit azonban biztosan megállapítani nem lehet. Hossza, kínai mérték szerint, 5000 li, ami 2450 kilométernek felel meg. Ez a fal Kinának védelmére szolgált a betörő ellenség ellen. A világ e legnagyobb építményének egyik részletét mutatja képünk. A kínai fal a rengeteg terjedelmű kínai birodalmat övezi körül és a vége a Liao-Utung melletti öbölbe mélyed, ahol, a monda szerint, vassal megtöltött és azután elsüllyesztett hajókon nyugosznak alapjai. A hatalmas építményen minden 60 kmtr. távolságban egy-egy torony emelkedik, melynek kényelmes széles feljáróján fel is lehet lovagolni. Most már a fal elvesztette ősrégi jelentőségét, el is hanyagolják, dűledezik is mindenfelé, hát most el is rombolják.

A KINAI FAL EGYIK RÉSZÉ.

HZI a címet olvasva, tudom, nagyot nevetnek az én kis olvasóim: »Most a Mama meg akar mindnyájunkat tréfálni! Ki hallott-látott valaha paprika-kenyeret a világon?»

Hiszen sokat hallottunk mi már a »hirös szögedi paprikáról«. Nem is hiába »rózsa-paprika« a neve, mert látjuk, milyen szép rózsa-pirosra fősti meg a magyaros ételt. Ha levesbe teszik, azt hihetné az ember, hogy rák-leves van előtte, olyan étvágy-gerjesztővé, illatossá teszi azt, ha éppen a piros-frakkos rák urfi nem volna ma-nap ritkaság-számba menő drága csemege. Tudjuk, hogy a »szögedi rózsa-paprika« nem csak a budapesti, de a párisi, londoni, sőt chikagói világ-tárlaton is dicsőséget hozott »Szögedének«, mint ugynevezett »magyar bors«. De ki hallott valaha paprika-kenyeret emlegetni? Bizonyosan »paprikás kenyeret« akart a Mama mondani, de a tolla félre csuszott. Mert ki is tudná azt a gyomor-égető, torokköszörülő kenyeret élvezni? Még a török-tatár sem! De még a szegényes zab-kenyeren élő turóci vagy liptómezei Janó sem. »Köszönjük szépen a hozzánk való szivességet kedves Mama, de nem kérünk belőle egy morzsikát se!«

Igy nevetgélnek, tréfálkoznak az én olvasóim. Pedig hiába nevetnek. Mert igenis:

van élő lény, nem is egy, de száz meg százezer, aki a paprikát mint kedvenc-eledelét élvezzi, s nagyon is jól érzi magát e csipő, maró eledel mellett.

Van olyan ernyedetlen, nagy szorgalmáról híres munkás, aki paprika-kenyeret ha nem is süt, de mindenesetre készít, még pedig szeretettel ápoltt ivadékaik részére.

Ugy áll a dolog, hogy a paprika-piacon, hol zsák-zsámra van a szép piros fűszer fölhalmozva, tavaszkor alig lehet megmaradni, alig lehet a téren áthaladni a méhek miatt.

Ha a hideg sokáig tart; ha a tél makacsodik és semmi áron sem akarja uralmát a tavasznak átengedni; ha a tavaszi virágok nem nyilhatnak az enyhe napsugárban, de különösen: ha a gyümölcs-fák virágzása is késik — alig, hogy a nap imitt-amott keresztül tüzhetett a vastag hó-páncélon, a méhecske máris kiröppen a kasból, hogy legis-legelőbb megfürödjön s tisztálkodjon a téli portól.

Ez az első dolga az téli pihenés után. Hogy is ne szeretné a szorgalom mintaképe a rendet és tisztaságot? Mehet-e bármiféle munka előre, ha nem kíséri a rend? A méhecske is azt mondja: röndnek muszáj lönni!

A méh- királyné az ő országában már gondoskodott a jövő nemzedékről, hogy a méh-birodalom ki ne pusztuljon.

Az
kás-n
tötte
már
ből
méh-
erre
kér.
haza

De
jó-id
jöven
el. H
aki

A
csola
szere
meké
den

S
nak
öltö
N

hez?

É
tet?

A
való
még
tiszt
kely
him

A
len
hen
kash
liszt
köd

sejt
bels
az

meg
talá
tos,
bele

I
tam
hog
mag

Az üres lép-sejtekbe, melyekből a munkás-nép télen kiszivta az ön maga gyűjtötte mézet (volt is joga hozzá) — a királyné már szép rendben lerakta petéit, melyekből majd ezrével fog életre kelni az új méh-népség, s az ő éhes szájával mind erre tátog, egytől-egyig az mind kenyeret kér, mint akár ti, ha az iskolából éhesen haza jöttök.

De kenyér nincs; tehát előre kell róla jó-idején gondoskodni, mert különben a jövő méh-gyermekek éhen pusztulnak el. Hogyan engedhetné azt a nagy királyné, aki mindnyájok édes anyja!

Az anya-királyné tehát kiadja a parancsolatot valamennyi munkásnak: »Kenyeret szerezzetek! Aki megdolgozik érte, gyermekeit is eltarthatja az isten-áldott mindennapi kenyérrrel! Előre, munkába!«

S az első parancs-szóra kiröpi a kasnak valamennyi munkása, szép tiszta öltözetben, frissen mosott zubonykában.

Nos, mi kell legis-legelőbb a kenyérhez? Liszt.

És miből szítálják a méhecskék a lisztet? A virágból.

A virág az ő szántó-földjük, ahol télire való buzájok terem, s egyuttal malmuk, még pedig vízi malmuk, melynek vize a tiszta égi harmat. Készen kapják a virág kelyhében a legfinomabb láng-lisztet: a himpirt.

Azt gyűjtik ernyedetlen szorgalommal s terhenként viszik haza, a kasba. A virágtermette liszttel tele tömöködik a kiszivott sejteket, melyek belsejében, mikor az új nemzedék megszületik, már ott találja készen az izes, illatos, friss kenyeret, csak bele kell harapnia.

De, amint már mondtam is, hányszor megesik, hogy a kegyetlen-szívű tél megköti magát: »Jó nekem itt lenni, csak

azért sem megyek még Szibériába! Várjatok még egy kicsit emberek, állatok, bogarak, virágok!«

Mi emberek tovább fűjük a kályhát, a banya-kemencét, és várunk. A virágok lehúzzák fejcskékiket a meleg föld alá és szintén várnak türelemmel. Ám a méhecske nem várhat, ha megjött az idő. Mert az ujszülöttek sem várnak ám. Jó melegen tartják őket a kasban, idejökben ki is kelnek s rögtön kéri az első falat kenyeret.

Mit tesznek hát ilyen válságos helyzetben és időben a munkás méhek? Hiszen mindenik úgy érzi, hogy az ő tulajdon kicsikéje az a kenyérért siró-rivó, szinte láthatatlan, mákszemnyi mozgó, élő lény; de minden esetben édes testvérek, akiknek életéről minden áron gondoskodni kell, még saját életök árán is.

Ilyenkor négy-öt óra-járásnyiról, sőt még távolabb eső tanyákról is szállanak a városba a szerető méhecskék, s egyenesen oda találnak a paprika-piacra. Ugy neki esnek a nyitott, tört-paprikával tele zsáknak, szakajtónak, papiros-doboznak, literes mértéknek, hogy úgy látszik, mint ha nagy élvezettel fürdenének a paprikában; belefurakodnak, henteregnek benne, vájkálnak, forognak, hogy minél többet szedhessenek magokra, s vihessenek haza egyszerre.

A tanyai ember s a kofa már ismeri a méhnek ezt a szokását és a viláért sem

zavarja, hessegeti el. De amidőn holmi városi ember, uri asszony megy oda paprikát vásárolni: van ám ijedezés, sikongatás, idegeskedés, kapkodás, hősi megfutmodás!

Pedig a méhecske nem bánt senkit, aki ellene nem vét, békén hagyja. Aki szép nyugodtan viselkedik; de már aki kezével vagy kendőjével zavarja munkájában, hessegeti: attól természetesen megijed, s envesztére a fullánkjával védekezik.

A kofának, aki a zsákba nyul, még a kezére is száll, mégsem bántja; sőt ellenkezőleg: mint ha megköszönné a hozzávaló szivességet.

Gyorsan megrakodnak, mert a méhek ugyan nem herdálják el a drága időt! Annyira, hogy kantuskájok csupa pipipiros a paprikától. Békével szállítják haza a paprika-lisztet, vig muzsika-szóval, nagy zümmögéssel sokszor hihetetlenül messze utat téve meg s torony irányában versenyt röpülve a madarakkal. Haza érve, nagy öröm-zengéssel rakják le szép sorjában, egymásután a terhet, a paprika-lisztet a sejtekbe, melyből méh-kenyeret, ugy nevezett sonkolyt készítenek.

Az előre látó méhész olyankor, ha a fák virágzása késik: hogy szegényeknek a dolgán könnyítsen s őket a sokféle veszedelemtől megóvja, mely a hosszú utban érhetné, vályuba igazi lisztet készít a méhes élébe. A méhecske mohón neki esik az ingyen liszt-raktárnak, s ugyancsak hordja befelé a kasba. Ilyenkor bizony eszökbé sem jut a távol városba vándorolni paprika-lisztért.

És mert a kenyér-dagasztáshoz víz is kell, vizes edényt is tesz a gazda a méhes élébe, hogy az apró sütő-mesterek az ő apró kenyereiket megformálhassák; mert ha közelben nem talál vizet, mennyi nehéz munkát kell azzal is végezniök, hogy a tésztához a szükséges víz-mennyiséget össze hordják!

Ez a csodálatos kenyér-készítés pedig nem mese, hanem való tény; dehogy is tréfált meg benneteket a Mama! Csodadolgokat mindenütt láthatunk a nagy természetben, csak érdeklődő szemmel köll

kisérni mindent, hiszen maga a fű növése is csoda.

Avagy nem csoda-e, hogy egy mákszemnyi magocska, ha véletlenül nagy ködarab alá került, képes a lomha követ fölemelni, helyéből kimozdítani, hogy kikelhessen? És a nagy kőnek engednie kell, mert ami utjából félre háritja, az maga az élet.

Vannak parányi lények, melyek bizonyos körülmények közt inkább paprika-kenyéren növekednek föl, de életre kelniök kell! Mert Isten akarata, hogy éljenek.

Egy parányi pillécske, a *paprika-moly*, csakis a paprikában érzi jól magát, paprika-kenyéren fejlődik és gyarapszik.

Ezeknek a parányi állatkáknak csak olyan jól izlik a csipős erős paprika-kenyér, mint nektek Istennek mindennapi adománya: a fehér friss foszlós cipó. Hát ha még anyuka édes mézet is ken reá!

Oh ti paprika-kenyeres, zümmögő kedves méhikék! Ti Istennek csodálatos munkás teremtményei! Milyen nagyon megbámullak és mennyire szeretlek titeket!

Mama.

A kis kofa.

Itt van minden venni-való,
Jöjjetek!
Csirke, tojás, petrezselyem —
Vegyetek!
Tyúkom-búkom, én neveltem,
Én bizony;
De hogy ha jól megfizetik,
Eladom.

Ugy tudják meg, az én nevem
Fannika.
Isten úgy se' a csirkékbe'
Nincs hiba.
Olyan szépen elcsipegnék:
Csip, csip, csip...
Selhallgatnak, hogy ha mondom:
Csitt, csitt, csitt!

Erre, erre, ne szaladjon,
Nagysága!
Egy pár csirke egy forintért
Nem drága.
Tyúkom-búkom én neveltem,
Én bizony.
De már alább egy krajcárral
Sem adom!

Elek apa.

ARANY KALÁSZOK.

Az ábrándozó árnyékot ölel, bolygó tűz
után fut, mely posványba s temetőbe viszen.

Szvorényi.

A munka egyik legszebb rendeltetése az
embernek.

Deák Ferenc.

Valakit vagyónáért tisztelni, balgaság.

Eötvös.

A MÁSVILÁG-ON.

OLT EGYSZER egy árva-fiu...

Az árva-fiu, mielőtt árva-fiu lett, az öreg vak-koldusnak volt a fia. Az öreg vak-koldus vándorolt az ország-uton, az árva fiu meg vezette.

Történt egyszer, hogy az öreg vak-koldus lefeküdt az árok-partra, a zöld fübe és többé nem tudott felkelni; hiába biztatta az árva-fiu.

— Ides apám, keljen már fel kend, aztán megyünk tovább kódulni!

Az öreg vak a fejét rázta:

— Nem kódulok én már többet. Ippeg elég volt ebből a koldus-életből. Elmegyek a másvilágra.

— Hát ott mit fog csinálni kend? kérdezte a fiu.

— Ott én király leszek, mert meg vagyon írva a bibliában, hogy az utolsók-ból lesznek az elsők. Mi lehet a kódís a másvilágon, ha nem király?

— Vigyen el magával édes apám, kérte a fiu az apját.

De az öreg koldus erre már nem szólt semmit. Megrázkódott és meghalt.

Az árva fiu ott maradt az ország-uton. Most már igazán olyan árva volt, mint az ujjam. Körül nézett a néptelen ország-uton. Nem jött arra senki.

Elvette az apja kezéből a botot. Most már egyedül folytatta a vándorlást. Amint ment, mendegélt: találkozott egy mérges komondorral. A komondor dühösen ugatott s vicsorgatta rettenetes nagy fogát. Hiába beszélt a fiu:

— Nem vagyok én koldus, te mérges komondor! Én az árva fiu vagyok!

— Nekem hiába beszélsz, morgott a komondor, érzem rajtad a koldus-szagot.

Az árva fiunak nem volt mit tenni, mint letérni az ország-utról. Most már mezőkön, erdőkön folytatta utját, ott sir-dogált:

— Jaj, be szerencsétlen vagyok! Az édes apám király a más-világon, én pedig nem tudom hol lehajtani fáradt fejemet.

Megfenyegette a fákat, bokrokat, utszéli köveket:

— Hej, ha megtudja az édes apám, hogy milyen cudarul bántok velem, akkor lesz ne mulass!

A fák, bokrok és kövek ekkor megharagudtak az árva fiura és össze beszéltek, hogy mindenképen boszantani fogják utközben.

A fák utjába álltak és ágaikkal jól hátba ütögették.

A bokrok galyai belekapaszkodtak rongyos szürebé és nem eresztették tovább.

Mikor pedig az árva fiu leült zokogni az árok partjára: a kövek, mint a békák oda gurultak a lábaihoz s jól megütögették a talpát.

Jajgatott az árva fiu:

— Nincs szerencsétlenebb teremtése a világnak, mint én. Nincsen senkim, nincsen semmim. Mindenki bánt, pedig én senki-nek se vétek.

Senki se hallgatott az árva fiura, csak egy sárga-sarkantyus csizma, mely nagy sietve törekedett az uton.

Az árva fiu dehogy merte volna megszólítani a tekintélyes külsejű sárga csizmát.

De lám, a sárga csizma nem volt olyan büszke, mint amilyennek látszott. A vállára ütött az árva fiunak s így szólt hozzá biztató hangon:

— Ne busulj, öcsém! Én éppen azért jöttem, hogy sorsodat megjavítsam. Én vagyok az a híres sárga csizma, amellyel mérföldeket lehet lépni egyszerre. Csak így szólj hozzám: »Hopp, szógám, menjünk az Óperenciára!« — s egyszeriben ott leszünk. Pedig ugyancsak messzire van ide az a tartomány.

Megköszönte az árva fiu a sárga csizma jóságát. Belelépett a lábával, aztán így kiáltott:

— Hopp, szógám, menjünk a más világra! Ott király az apám.

De a sárga csizma meg se mozdult.

— Nagyon messzire van az öcsém. Oda én nem tudok elmenni.

Az árva fiu elbusulva huzta le a csizmát.

A sárga czizma elbucsuzott az árva fiutól, aki ott maradt az árok-parton fáradtan, szomorúan.

Egyszerre aztán este lett.

Olyan sötét volt, hogy az árva fiúnak vacogott a foga a félelemtől.

De nem sok ideje volt félni.

Az erdőből egy aranyos haju, hófehér arcu tündér jött elő. Busan nézett az árva fiúra.

— "Sajnálak, te szegény!" mondta; és lehajolván, lágyan megcsókolta az árva fiut. Megcsókolta a száját, lecsókolta a két szemét.

Az árva fiu egyszerre csak az édes apjánál találta magát. Az öreg vak koldusnak arany korona volt a fején, a kezében pedig királyi pálca.

Hej, hogy megörült az öreg a fiának! Mindjárt is kiadta a rendeletet, hogy száz hordó bort üssenek csapra.

Azóta is mulatnak tán, ha meg nem unták.

Krudy Gyula.

KIS KOVÁCSNÁL.

*Kocsim rudja összetört középem,
Az anyámhoz utban vagyok,
Csinálja meg mester, kérem szépen!
Nem is tudja, hol maradok.*

FEJTÖRŐ.

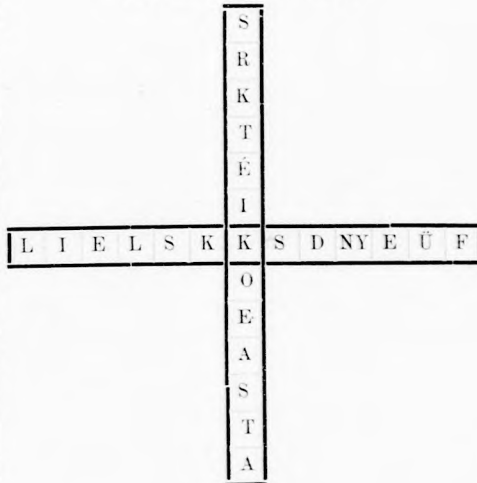
Kép-rejtvény.

Rejtett nevek.

A Volga nagy folyó.
Barátnőim reggel óta játszanak.
Az embert a hit megvigasztalja.
Napáldoztakor az erdőn jártam.

Szélmalom-rejtvény.

Tréfás számtani rejtvény.

Husból harminchármat köll kivonni,
hogy 67-et eredményezzen.

A megfejtők között, a kihuzott nevek sor-rendjében: **3 korona-**, **5 korona-** s **8 korona-**áru könyvet sorsolunk ki jutalom-díjul.

A »KIS LAP« LXV. köt. 4-dik számában közölt rejtvények megfejtése a következő:

Kép-rejtvény: Toldi Miklós.
Rejtett szavak: 1. Kalapos, alapos, lapos.
2. Urge, fűrge.

Számtani föladvány:

8	2	2	3	= 15
2	8	3	2	= 15
2	3	8	2	= 15
3	2	2	8	= 15

Pótló-rejtvény: Mézből se jó a sok.

M e g f e j t ő k: Kalmár Zsófia, Benyovszky Pistike és Béluska, Klári, Hreblay Izabella, Winternitz László, Moravcsik Erika és Gyula, Paulik Irike, Mérey Dalma, Szabó Gyula, Marosy Mariska, Rosenfeld Vilma, Szemző István, Engel Magda, Mariska és Pál, Könyöki Izolda, Ilona és József, Kintses Gyula, Józsi és Laci, Péterfi Jenő, Réz Lolla és Marcsa, Medveczky Margitka és Sándorka, Bezeredy Mária, Ottilia, Wagner Elza és Jenő, Meller Vilmos, Gaál Géza, Hajdu Margit, Unger Ullmann Ilke, Erdődy László, Czukrász Zoltán és Gyuszika, Csics Rózsika és Ancika, Haas Sándor és Lajos, Pálmai József és Friedmann Jenő, Varga Palika, Herzfeld Ilonka, Jolán és Gusztó, Fürst Sárika és Magda, Plenczner Ada, Szénágy Marianne és Erzsike, Nowody Antal, Feld Sárika és Andor, Burger Imre és Sándor, Polgár László, Eleőd Aglája, Matskási Magda, Weisz Andor és Ella, Hatschek Adrienne, Endrényi József, Thyll Lacika, Branner Iván, Kramer Margit és Irén, Weisz, József, Szerencsy Kató és Árpád, Schwalb Bandi, Györffy Iluska, Milutinovits Corinna és Janka, Tischler Mici és Lajos, Fischl Friczi, Bibel Liszka, Blau testvérek, Wittmann Erzsé, Surányi Linka, Bleuer Pál, Strasser Pál, Könyöki Matild és Józsi, Imreh Juliska, Gerber Erzsé, Klári és Magduska, Schmiedt Melanie és Pista, Rakovszky Menyhért, Országh Sándor és Géza, Pécs Mariska, Dukesz Barna, Löw Lenke.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén: 3 korona áru könyvet nyert Györffy Ilonka, Rhéde; — 5 korona áru könyvet Réz Lolla és Marcsa Vörs; és 8 korona áru könyvet Endrényi József, Borszék, kiknek az illető könyveket a kiadó-hivatal megküldi.

* Akik valamennyit hibátlanul fejtették meg, azoknak nevét feltűnő betűkkel nyomattam.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut, 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-társulat Budapesten.

A »KIS LAP« LXIV. köt. 3-ik számában közölt rejtvények megfejtését beküldték még: Löw Lenke, Meller Vilmos, Erdődy László, Dukesz Barna, Matskási Magda, Hatschek Adrienne, Szerencsy Kató és Árpád, Fischl Friczi, Berger Annuska.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Thenke Dani. Az acél nem külön ásvány, hanem az egymásután gyorsan hűtött izzó vas edződik acéllá. Többet erről az Athenaeum-Lexikon-ában (Ismeret-tárában) találsz följegyezve. Írásod olyan olvashatatlán, hogy első látásra azt hittem, valami öreg doktor bácsi küld nekem levelet. — Löw Lenke. Bizony, kis lányom, egyik se vált be. Megokolni ezt hosszadalmas volna. Röviden: a csiga-rejtvényedben erős csuszamlás esett. A pótló-rejtvényednek pótlandó szavaiban semmi értelem: ugor, assa: érthetetlen név- vagy szó-foszlányok. — Erdődy László. Így láttatásban meghatározni nem lehet. Az Athenaeum kiadásában jelent meg efféle művecske, melynek szerzője Emich Gusztáv. Ennek színes képeiben tán ráakadsz a te hernyód rajzára is. Elég a szerző nevére hivatkoznod, hogy a munkára ráismerjenek, melynek címét bizony elfelejtettem. — Bibel Liszka. Hejh, bizony nincsen most helyettesem, mikor magam vagyok most másnak a helyettese. Félek, hogy mire felszabadulok, már őszi kőd fog borongani azon a szép tájékon, ahol te a nyári évszak kellemét élvezed. — Blau testv. Magam nem értvén a gyorsíráshoz, csak a mások véleményét közölhetem, amely szerint leginkább a Fenyvessy-Stoltze-rendszer vált be a magyar nyelvben. — Rakovszky Menyhért. Szabatos a szerkesztése, de nagyon is könnyű. A képes lev.-lapon miért jelzed a megfejtést, mikor a leveledben szép sorjában följegyezted? Valjon az a szépnék látszó szobor-mű kit ábrázol? A rejtvényed kissé homályos a gyermeki elmének. — Travnikból ki küldött be megfejtést? Mert név a sorok alján nincsen. Ki az a hebeburgya? — ifj. Zsiványvits Pista. Meglesz, amit kívánsz. — Országh testv. Ez idén nincs, mert azt más uton pótolja a kiadó-hivatal. Az a könyv pedig, amelyre hivatkozol, már régebben volt esedékes. Az illető csak későbbben vette át. — Varjassy Mariska. 1-ő elemi iskolástól rég látam olyan takaros írást, mint a tied. Örömmel telt benne. — Irsai István. Gyermeki szindarabot, hosszabbat, rövidebbet: kedvedre választhatsz a »Forgó bácsi Színháza« cz. gyűjtemény két kötetében. (Athenaeum.) — Benyovszky testv. Meglesz. — Bárdos Jolán. Az Athenaeum kiadásában pompás köszöntős könyv jelent meg, amelyben minden ünneplő alkalomra való kedves verset találsz. Jobbat ennél nem ajálhatok. (A könyv szerzői Lenkei H. és Roboz A.) — Kintses testv. Csakis saját készítményű rejtvényt szabad beküldeni, értvén ezen azt, hogy ne más forrásból, hanem a magatok emberségéből tellett legyen. — „Tündérország.“ Tisztességes verselés, unalmas vers. — Komlós György. Sorát ejtem. — Mara. Nem ártott volna a história éle gyanánt valami újat kigondolni, ami egy kis erőlködéssel lehetséges volt volna. De hát így is használható. — Több levélről a jövő számban.

Társ-szerkesztő ROBOZ ANDOR.